

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

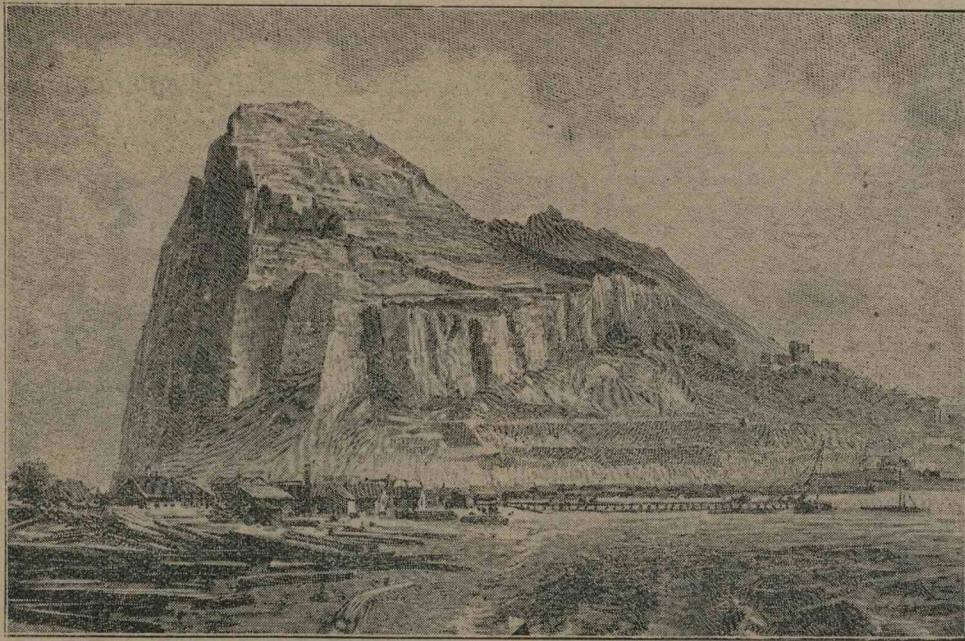
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A déli kapú.

A Végzet elindult Lengyelország földjén. Utakon, mezőkön harci gépek dübörögnek, a levegőben repülő gépek morajlanak életlőt terbeikkel, a tengeren páncélos szörnyek ontják a halált a kikötőkre.

Vajjon kitombolja-e magát mostani útjában, vagy pusztító hatalmát más területekre is

össze Spanyolországgal. A hegyfok négyszázhuszonöt méter magas. Lépcsőzetesen esik le a tenger színe felé. Ezeket a lépcsőzeteket a legerősebb védelmi eszközökkel szerelték föl az angolok. A szikla ugyanis Európa és Afrika közt a legkeskenyebb tengerszoros határán áll. Mindössze tizenhárom kilométer széles ez a szoros, tehát a



A gibraltári tengerszoros.

kiterjeszti? A tűz megállapodik-e Európa északi részein vagy a katonai szövetségek hálózatán keresztül, a déli részekre is átharapózik?

Az aggódo gondolatok ezekben a nehéz órákban a Földközi-tenger nyugati kapuja: a Gibraltár felé szállnak. Ott törhet be a tűz mostan égő tájaknál még veszedelmesebb területekre. Anglia a Gibraltáron át kísérheti meg a segítség-nyújtást azoknak a népeknek, amelyeket támogatással biztatott. És ezen az uton találkozhatnak és ütközhetnek össze a hatalmi tengely déli képviselőjével, Olaszországgal.

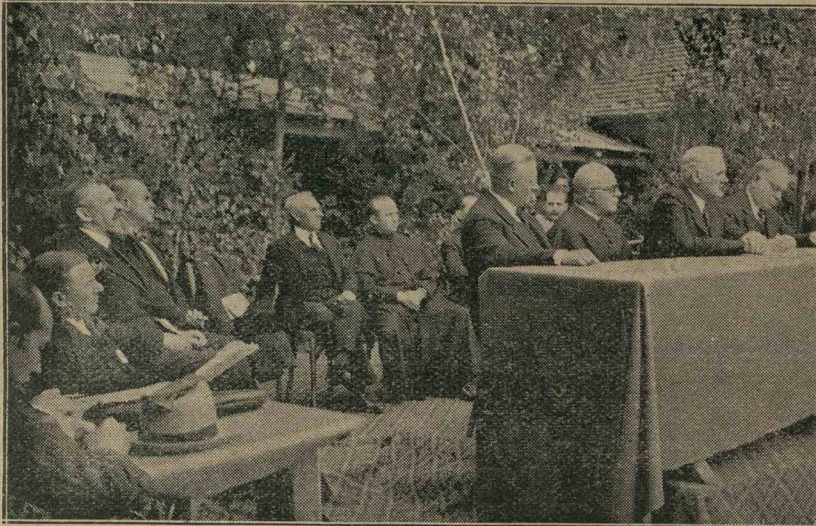
A Gibraltár Spanyolország déli csücskén fekvő hegyfok, amelyet mintegy három kilométer hosszu és két kilométer széles földnyelv köt

mai ágyuk teljesen tűz alatt tarthatják és lezárhatják.

Anglia tengeri hatalma jórészt ennek a szorosnak a birtokán nyugszik. Ez biztosítja a Földközi-tenger bejáratát. Földközi-tengerből indul ki a Szezi-csatorna, amely Angliát ázsiai birtokaival, Indiával köti össze. A Gibraltár lezárása és elvesztése óriási csapás volna Angliára nézve.

Már pedig a mostani helyzetet sem Spanyolország, sem Olaszország nem nézi jószemmel. Ha tehát Anglia beleavatkozik a háboruba, főgondja bizonyára az lesz, hogy a Gibraltár szorosán átvezető utat biztosítsa.

A háboru további alakulása azon dől el: mi fog történni a Gibraltár-szorosában.



A Múzeum Egyesület vándorgyűlése.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület szokásos évi vándorgyűlését Gyergyószentmiklósön rendezte meg. A vándorgyűlésen a magyar tudományosság képviselői a tudomány minden ágából értékes előadásokat tartottak a nagyszámban összegyűlt közönségnek. Az előadások lefolyása után a vándorgyűlés résztvevői Gyergyószentmiklós gyönyörű vidékén kirándulásokat rendeztek.



Felavatták a szovétai református templomot.

Az ujonnan épült szovétai református templomot szép ünnepség keretében Vásárhelyi János református püspök avatta fel. A református püspök körutja alkalmával sok nyárádmenti és marosmegyei községet látogatott meg.

Sztalin mosolygása.

A háboruvá fajult nemzetközi viszálynak legfontosabb mozzanata volt, hogy az oroszok a németek oldalára szegődtek s így megakadályozták Németország teljes bekeri-



Ribbentrop.

Sztalin.

tését. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amikor Sztalin aláírta a barátsági szerződést. Baloldalon első sorban Ribbentrop, jobbról Sztalin áll.

Anglia és Franciaország Lengyelország mellé állt.

Az egymásra torlódó eseményeket nem tudjuk nyomon követni, tehát összefoglalást adunk román távirati iroda jelentéseinek alapján.

Hitler kancellár a birodalmi ülésen, szombaton délelőtt beszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy elfogadja Danzignak Németországhoz való csatlakozását. Hangoztatta, hogy a maga részéről mindent megtesz a béke érdekében, de Németország nem törheti tovább, hogy a Lengyelországban élő németeket bántalmazzák. A birodalmi ülésen háborus, csukaszürke ruhában jelent meg s beszéde végén kijelentette, hogy háborus ruháját nem veti le addig, amig Németország dicsőségesen nem fejezi be a háborút. Ha őt a háboruban baj érné, akkor Göringet, s ha ezt is baj érné, Hesst jelöli meg utódjául. Ugyanakkor a német csapatok, különösen a légi haderők megindították a támadásokat.

Hitler bejelentése után összehívták az angol és a francia képviselőházakat, ahol mind Chamberlain angol miniszterelnök, mind Daladier francia miniszterelnök kijelentették, hogy a Lengyelország részére ígért segélynyújtást továbbra is biztosítják. Anglia és Franciaország jegyzéket intéztek Németországhoz és abban hangoztatták, hogy ha Németország a Lengyelország területéről behatolt német csapatokat nem vonja vissza, akkor visszahívják Berlinből nagyköveteiket.

Időközben Mussolini nagy békeakciót kezdett. Az összes vitás kérdéseket felölelő béketervet dolgozott ki és azt ismertette Németországgal, Angliával és Franciaországgal. Amint utóbb kiderült Mussolini béketervét a francia kormány elfogadta, de az angol kormány elutasította. Erre a francia kormány is megmásította előbbi elhatározását és csatlakozott az angol határozathoz. Időközben a Németország részére átnyújtott angol és francia jegyzék határideje lejárt. Nagybritánia vasárnap délelőtt 11 órakor és Franciaország vasárnap délután öt órakor hadiállapotban lévőknél jelentették ki magukat Németországgal szemben. A francia és az angol nagykövetek teljes személyzetükkel hétfőn elhagyták a német birodalom fővárosát. Ugyanakkor Németország arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindaddig, amig az angol és francia részről Németországot nem éri támadás, *Németország nem tekint Angliával és Franciaországgal szemben magát hadiállapotban lévőnek.* Ő csak Lengyelor-

szág ellen visel háborút mindaddig, amig békére nem kényszeríti s birtokába nem veszi a Lengyelországban lévő német területeket.

Rendkívül nagy figyelmet érdemel, hogy *Olaszország semlegességét jelentette be, sőt vasárnap, midőn Anglia és Franciaország már határozott állást foglaltak, az olasz-francia határon újból megnyitotta a vasuti közlekedést. A japán kormány ugyancsak kijelentette, hogy semleges marad.* Ugyancsak semlegességüket jelentették be Magyarország, Svájc, Hollandia, Belgium és Svédország.

Vasárnap ugy Chamberlain, valamint Daladier újabb beszédet mondtak s hangoztatták, hogy a béke érdekében mindent megtettek, de Hitler kancellár akaratán minden békekísérletük meghiusult. Az angol alsóház 500 millió fontot szavazott meg háborus célokra és teljes felhatalmazást adott a kormánynak a háborus intézkedések megtételére. Ugy Angliában, valamint Franciaországban nemzeti kormányt alakítottak, több ellenzéki vezért miniszterre neveztek ki.

Hitler kancellár vasárnap a keleti és a nyugati hadsereghez és a nemzeti szocialista párthoz kiáltványt intézett, amelyben bejelentette, hogy Németország egyedül is megvívja a harcot s valószínűnek tartja, hogy *néhány héten belül Lengyelország ellenállását megtöri s a német követeléseknek érvényt szerez. A kiáltvány után a frontra utazott és átvette a német haderő legfőbb vezényletét.*

Péntekről szombatira virradó hajnal óta a német jelentések szerint a német csapatok megkezdték Lengyelországban az előnyomulásukat. A német légi haderő több ízben bombázta Varsót, Lemberget, Krakót, Gdyniát és más jelentős lengyel városokat. A hétfőre virradó éjjeli jelentések szerint a német csapatok mindenütt előre haladnak s az előre kitűzött feladatukat elvégezték. Lengyel jelentések beismerik, hogy a lengyel városokat a németek bombázták, de jelentik azt is, hogy a legtöbb helyen a német csapatok támadásait visszavetették.

Itt írjuk meg, hogy egy orosz tábornok katonai bizottság élén Berlinbe érkezett s ugyanakkor az új orosz nagykövet is átadta megbízólevelét Hitler kancellárnak. Lapunk zártakor a *német-lengyel háboru javában tart, de angol és francia részről még nem történt támadás.*

• Külföld •

Mi történt a háboru kitöréséig? A német—lengyel viszály békés elintézése érdekében folyó angol—német tárgyalások vége felé már látni lehetett, hogy a békés kibontakozás nem fog sikerülni. A hatalmak olyan intézkedéseket tettek, amelyek mutatták, hogy mindenki háborura készül. Az első feltűnést keltő intézkedés volt, hogy Szlovákiát német csapatok szállották meg. A német csapatok bevonulása előtt a pozsonyi rádió felhívást intézett Szlovákia népéhez. A felhívásban hangsúlyozta a rádió, hogy a német csapatok Szlovákia határainak megvédése céljából szállották meg az országot. Anglia és Franciaország fontos katonai intézkedéseket tettek. Franciaországban a keleti határvidéket és Párisi részben kiürítették. Franciaországba megérkeztek az első angol gyarmati csapatok és több franciaországi repülőtervezetését angolok vették át. A tárgyalások vége felé a francia rádió bejelentette, hogy a francia és német határt lezárták. Hogy Németország és Lengyelország között a háboru elkerülhetlenné vált, az Hitler vezér és kancellárnak a birodalmi gyűlésen tett bejelentéséből derült ki. Ugyancsak ezen a birodalmi gyűlésen hagyták jóvá az alkotmánymódosító törvényt, amely Danzig szabadvárost visszacsatolta a német Birodalomhoz. Lengyelország még Hitler beszéde előtt elrendelte az általános mozgósítást. Az ellenségeskedést is a lengyelek kezdték meg. Szeptember 1-én a lengyel és német csapatok között már mindenütt harcok folytak. Hitler kijelentette, hogy mivel

Lengyelország a birodalmi kormány 15 pontját nem fogadta el, minden felelősséget elhárít magáról.

Beiktatták hivatalába az új horvát bánt. Subasics Iván, horvát bánt fényes ünnepség keretében iktatták be Zágrábban méltóságába. Az új horvát bánt beszédében alkotó munkára hívta fel a horvát nemzetet.

Oroszország megerősítette nyugati határait. Az orosz hivatalos távirati iroda jelentése szerint Oroszország Lengyelország felé eső határait megerősítette. Az oroszok nagyszámú katonaságot összpontosítottak a lengyel határ mentén.

A szlovákok is... Szlovákiában mozgalom indult, hogy a tavaly Lengyelországhoz csatolt Tatra vidéket Lengyelország adja vissza Szlovákiának.

Jugoszlávia semleges marad. Jugoszlávia úgy döntött, hogy a nagyhatalmak között keletkező esetleges viszályban megőrzi semlegességét. Jugoszláv hivatalos körökben kijelentették, hogy ennek legjobb bizonyítéka, hogy Jugoszlávia most kezdte meg belpolitikai helyzetének új szabályozását.

Jegyrendszer Németországban. Németországban kiosztották a lakosság között az élelmiszer jegyeket. A hatóságok a jegyrendszer bevezetésével kapcsolatban nyilatkozatot tettek, hogy nincsen ok az ijedelemre, mert csupán az áruk egyenletes elosztását akarják biztosítani.

A csehek hűségnyilatkozata. A cseh nemzeti egységpárt hűségnyilatkozatot tett Németország mellett. A nyilatkozat a következőképpen hangzik: „A lengyeleknek az elmúlt év elhátározó óráiban velünk szemben tanúsított magatartása határozta meg a mi álláspontunkat is

Lengyelországgal szemben. Bár, milyen, a német birodalom ellen irányuló ténykedés büntény volna saját népünk ellen!”

Béke Japán és Kína között? A legújabb híradások szerint Japán és Kína között rövidesen elsimulnak az ellentétek és a két hadviselő fél békét fog kötni. A változott helyzetet azzal magyarázzák, hogy Japán azért köt békét Kinával, mert a nemzetközi helyzetben lényeges változás történt és ennek következtében Japánnak minden haderejét Mandzsuria határain kell összpontosítania. A másik érdekes, távolkeleti hír, hogy Japánok, akik eddig a kínai városokban az angolokkal szemben viselkedtek ellenségesen, újabban a német lakosságot támadják.

Feloszlatták a francia kommunista pártot. A francia kommunista párt vezetősége néhány nappal ezelőtt kimondotta, hogy a pártot megszünteti. Közben a francia kormány hatóságilag elrendelte a párt feloszlátását.

Amerika magatartása. Az európai feszültséggel kapcsolatban Amerika egyelőre a békitő és figyelő szerepre vállalkozott. Hogy egy európai háboru esetén mi lenne az Északamerikai Egyesült Államok magatartása, erre nézve a vélemények megoszlanak. Egy nagyobb csoport azt szeretné, hogy az Egyesült Államok siessen Anglia és Franciaország segítségére. Egy másik csoport határozottan amellett foglal állást, hogy Amerika őrizze meg semlegeségét és ne avatkozzék be az európai viszályba. Minden valószínűség szerint, ha a helyzet úgy alakul, összehívják a törvényhozást és ez fog dönteni a fontos kérdésben.

Érdekes nyilatkozat. Egy szlovák ujság azzal vádolta meg Magyarországot, hogy a jelenlegi feszült nemzetközi helyzet alkalmából nem nyilatkozott elég határozottan Németország mellett. A cikkekre választ a szlovákiai magyarság vezetője Esterházy János gróf adott. Cikkében kifejti, hogy Magyarország már Gömbös Gyula idejében szoros szövetséget kötött Németországgal, pedig a „tengely” akkor még nem ért Rómáig!

Németország tiszteletben tartja nyugati szomszédainak határait! Egy német ujságban közölték a háború kitörése előtt, hogy Németország békét akar Angliával és Franciaországgal. Ennek a békének az érdekében már eddig is sulyos áldozatokat hozott. Németország ugyan is a birodalom nyugati határait örök időkre megváltozhatatlannak tekinti. Ez azonban nem jelenti, hogy feláldozza a telelen élő németek életét és érdekeit.

Hollandia és Belgium helyzete. A fellángolt háborúval kapcsolatban általános figyelem kíséri Belgium és Hollandia állásfoglalását. A két állam a semleges államok csoportjába tartozik, ismeretes azonban, hogy a világháborúban Belgium belesodródott a háborús viszályba. Jelenleg mind a nyugati hatalmak, mind Németország, követeik útján biztosították Hollandiát és Belgiumot, hogy semlegességét tiszteletben fogják tartani.

Franciaország végleges megoldást óhajt. Egy párizsi ujságban cikk jelent meg a nemzetközi helyzettel kapcsolatban. A cikk írójá kifejtji, hogy Francia-

Juhok szarvasmarhák **májmetelybetegségét** biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés.

országnak vállalnia kellett a háborús kockázatot, mert ma minden körülmény Franciaország mellett szól. Németország ugyan is Danzig és Lengyelország után más keleteurópai államokra is igényt fog tartani és még nagyobb ereje lesz, mint van ma. Ezért — írja a francia ujság — a francia nemzet kész szembenézni minden eshetőséggel. Ha a háború elkerülése lehetetlen, akkor Franciaország harcolni fog!

Megalakult az új jugoszláv kormány. Az új jugoszláv kormány a szerb-horvát megegyezés után megalakult. Elnök Szvetkovics, elnökhelyettes pedig Macsek, a horvát parasztpárt vezére lett. A szerb-horvát megegyezésről szóló okmány szövegét közzétették. Az egyezés értelmében horvát bánságot létesítenek és ennek külön országgyűlése lesz. Az egyezmény szerint a szerbek, horvátok és szlovének teljes egyenlőséget fognak élvezni. Az egyezményben biztosítják az összes vallási, polgári és politikai jogokat.

Újabb merényletek Angliában. Az ir forradalmi szervezet tagjai Liverpoolban két bombamerényletet követtek el. Az egyik bomba szétrombolta a postahivatal homlokzatát. A másik bomba egy nagy áruház előtt robbant.

Hadisegély Magyarországon.

A magyar hivatalos lapban megjelent a hadisegély kiutalásáról szóló kormányrendelet. A rendelet szerint a katonai szolgálatra behívott magyar állampolgárok családtagjai hadisegélyben részesülnek. A kormányrendelet a behívottak lakásaira vonatkozólag is védelmet biztosít. A rendelet értelmében a behívott katonák lakásait nem lehet felmondani és a behívottak családtagjait nem lehet kilakoltatni. A rendelet azoknak a katonai intézkedéseknek a következménye, amelyeket Magyarország a nemzetközi helyzettel kapcsolatban tett.

Postai korlátozások. Angliában elrendelték a táviratok előzetes cenzurázását. Németországban korlátozták a polgári levélforgalmat, hogy a katonaság levelezését zavartalanul le lehessen bonyolítani.

Sztárok a rács mögött. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délbáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben jelent meg.



• Hírek •

Tataru Coriolan ünneplése. Tataru Coriolan, Szamostartomány helytartójának 50-ik születésnapja alkalmából nagy ünnepeket rendeznek.

Fontos intézkedés állampolgársági ügyben. Az igazságügyi miniszter körlevélben rendelte el a helytartóságoknak, hogy mindazokat hivatalból be kell írni az állampolgársági listába, akiknek a felvétel iránti kérését annak idején késedelmesség címén utasították el.

Megjelentek Calinescu miniszterelnök beszédei könyv alakban. Calinescu miniszterelnöknek „Uj rendszer“ című könyvben jelentek meg a múlt év február 10-ike óta tartott beszédei. A 200 oldal terjedelmű könyvben a mai kormányzati rendszer alapelvei valósággal fantáziát formájában vannak lefektetve.

Labdajáték, mint kötelező tárgy. Az országór szervezet központi vezetősége nagyjelentőségű tervezeten dolgozik. Arról van szó, hogy az elemi és középiskolában kötelező tantárgyképpen be akarják vezetni a kosárlabda játékot. A kosárlabda játék bevezetésével azt akarják elérni, hogy az iskolai tanulók rendszeresen részesüljenek frissítő és testfejlesztő tornában.

Kimélik a zergéket! A zergevédő egyesület Déván megtartott ülésében úgy határozott, hogy a zerge-állomány fokozottabb védelme érdekében kérni fogja, hogy idén a minisztérium csak 150 darab zerge elejtését engedélyezze. A 150 darab zergéből 120 bakk és 30 nőstény lenne. A folyó évi zerge- vadászatokra bejelentette részvételét egy német hercegnő és egy svájci gróf.

Német kirándulók Romániában. Romániába nagyobb, német kiránduló csoport érkezett. A kirándulók megtekintették Kolozsvárt, az erdélyi gázmezőket, majd Szinajába utaztak és a környéken elterülő petróleum vidéket nézték meg. A német kirándulók a hunyadmegyei vasérctelepek vidékén utaztak át hazafelé.

Muzeumba kerülnek a józseffalvi tüzvész emlékei. Dr. Németh Kálmán józseffalvi plébános rendkívül érdekes terv megvalósítását határozta el. A templom keresztelőkápolnáját muzeummá alakítják át és ide kerülnek a nagy tüzvész érdekes emlékei. Az emlékek között ökölnagyságúra összeolvadt ablaküvegek, megolvadt kaszák, elszenesedett gerendák, fényképfelvételek és ujságok lesznek. A muzumba helyezik el a nagylendülettel folyó segélymozgalom okmányait.

Fellépett Erdélyben a gyermekbénulás betegség. Közöltük, hogy Szatmár megyében több helyen fellépett a gyermekbénulás. A betegség azóta Erdély területén több helyt jelentkezett. Legutóbb Kolozs megyében és Kolozsváron történtek megbete-

gedések. Tekintettel az elmondottakra, a gyermekeket nem kell olyan helyekre vinni, ahol nagyobb tömeg gyűl össze. Mindent meg kell tenni, hogy a gyermeket a fertőzéstől megvédjük, mert az önmagában véve könnyű lefolyású betegség után rendszeren bénaság marad vissza.

Vasutat építenek a Szaharasivatagon át. A francia parlament gyarmati bizottsága ülésben foglalkozott a Szahara sivatagon átvezető vasut építésének kérdésével. A bizottság megállapította, hogy a vasuti vonalból egy 550 kilométeres szakasz elkészült. A vasutépítés a rendkívül nehéz viszonyok miatt eddig ezer emberáldozatot követelt.

Uj román követ Párisban. A hivatalos lapban királyi rendelet jelent meg, amely Tatarescu párisi román nagykövetet felmenti állásától és helyébe Franasovicit nevezi ki. Franasovicit eddig Lengyelországban képviselte Romániát. Lengyelországi nagykövetté Grigorceát nevezte ki Őfelsége.

Szigoru büntetés kártyázásért. A szatmári Barát-féle vendéglőben a rendőrség egy kártyázó társaságot lepott meg. A huszonegyed kártyázó társaság bank-

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

ájában 9 ezer lej volt. A bíróság a vendéglőst 500, a játékosokat 2-2 ezer lej pénzbüntetésre ítélte. A bankban levő összeget az állam javára lefoglalták.

Súlyos vádak Caliacra megye volt vezetősége ellen. Caliacra megye prefektusa, alprefektusa és a mérnöki hivatal két főtitkárja ellen vádat emeltek, hogy a közigazgatási palota és a törvényszéki épület felépítése alkalmával több millióval megkárosították az államot. A büntetéses tiszviselők vagyonát büntetőügyi zárlat alá vették.

Több helyen megalakult a Magyar Népközösség helyi tagozata. A romániai Magyar Népközösség több helyen megalakította helyi tagozatait. Déltiszán dr. Bene Ferenc, Nagyszalontán Bagosi Sándor, Háromszéken Szentkereszthy Béla br. lett az elnök.

Az angolok kezére került egy német hajó. Mikor a „Bremen“ nevű német óriás gőzös Newyorkból vissza akart fordulni, az amerikai hatóságok különböző formákra teljesítésére utasították és nem engedték, hogy azonnal visszatérjen Németországba. Amikor végre, elkésve hazaindulhatott, az angolok elfogták.

Kiütéses tifuszjárvány van Szatmármegyében. Szatmár megyében már hónapok óta fellépet a kiütéses tifusz. Az utóbbi időben a betegség Nagybánya közelében is fellépett. Az egészségügyi hatóságok szigorú intézkedéseket tettek, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A megye területén betiltották a vándorcigányok kóborlását és az összes csavargókat összefogták. A kiütéses tifuszbetegséget a ruhatetű terjeszti.

Lapunk mai számának „Tanuld meg!” rovatában a ruhatetű és a kiütéses tifuszbetegség veszedelemével foglalkozunk.

Korlátozások a nemzetközi forgalomban. A vasut vezérigazgatósága hivatalos közleményt adott ki a vasuti forgalom korlátozásáról. Tekintettel a nemzetközi helyzetre, Lengyelországon és Németországon át nem közlekednek nemzetközi vonatok. Ezek a vonalok a forgalom Budapestig történik. Franciaországgal a vasuti összeköttetés Jugoszlávián, Olaszországon és Svájcban át történik.

A világ legkalandosabb kémje. Rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma Viktor Konstantin Kaledin orosz emigráns titokzatos életéről. Ezt az embert fantasztikusan vakmerő kalandjai miatt bátran lehet a kémek királyának nevezni.

A Magyar Népkönyvtárában eddig megjelentek és megrendelhetők a következő munkák:

- | | |
|---|--|
| 1. dr. Rajka László: Szavalkönyv, II. kiad. — | 32-33. dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története — — — — — 25 |
| 2. dr. György Lajos: Históriai könyvecske — 15 | 34-35. Vásárhelyi János: Az életből az életnek — 25 |
| 3. dr. Csúry Bálint: Vőfélykönyv III. kiadás 15 | 36. Finta Zoltán: Jancsi és Juliska — — — 15 |
| 4-5. Abonyi-Rass: A betyár kendője — 25 | 37-38. dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcs-termelők számára — — — — — 25 |
| 6. Egy mérnök: A földmérés kis könyve — 15 | 39. Szondy György: Allatok, virágok — — — 15 |
| 7. dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből — — — — — — | 40. Gyallay Domokos: Második szavalkönyv 15 |
| 8-9. Benedek Elek: Magyarok története — — — | 41. dr. Balogh A.: A kisebbségek védelme — 15 |
| 10-11. Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala 25 | 42. dr. Roska M.: Néprajzi feladatok Erdélyben 15 |
| 12-13. dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára 25 | 43. Heltai-Szentimrey: Halhatatlan mesék — 20 |
| 14. dr. Balogh Ernő: A föld köpenyege. A levegő sajátosságai és tünetei — — — 15 | 44. Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek — 15 |
| 15. dr. Maksay: Músor falusi műkedvelők számára — — — — — 15 | 45. Donáth László: Szegény bolond — — — 15 |
| 16. Lampérth G.: Egy hold föld (elbeszélések) 15 | 46. Bálint Vilmos: A dúsgazdag — — — 15 |
| 17. Nagy Péter: Három egyfevonásos színmű 15 | 47. Vásárhelyi János: Hóstatári lakodalom — 15 |
| 18. Benedek Elek: Erdélyi regék és mondák — 15 | 48. Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn — 15 |
| 19. Voinovich-Bartóky: Szivárvány-Zsuzsi — 15 | 49. dr. P. Jánossy Béla: A király daliája — 20 |
| 20. Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató I. rész. Talajművelés és trágyázás — — 15 | 50. Szotyori Lajos: Falusi mulattató — — 15 |
| 21. Nemes Elemér: Dalos könyv — — — 20 | 51. dr. Péter Béla: Csodáhatású gyógynövények 15 |
| 22-23. Vásárhelyi János: Egymás között — — 25 | 52. dr. Balogh Artur: Széchenyi István — — 15 |
| 24. Sebesi Samu: Szép a Nyikó és vidéke — 15 | 53. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó kenyér 15 |
| 25. Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár — 15 | 54-55. Koncz Lajos: Konyhakertészet — — 50 |
| 26-27. dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyereink 25 | 56. Dr. Biró Vencel: Nagyszágos fejedelmek idejében — — — — — 20 |
| 28. Kiss Menyhért: Maroszei atyafiak — — 15 | 57. Tompa Mihály: Elbeszélő költemények Gyallay Domokos előszavával — — — 15 |
| 29. Jakab Ödön: Versek — — — — — 15 | 58. Baksay Sándor: Patak Banya. Elbeszélés — 20 |
| 30. Kovács Dezsőné: Petőfi és szülei — — 15 | 59. Dr. Nagy András: Jó egészséget. Egészségügyi tanácsadó — — — — — 15 |
| 31. Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató II. rész (növénytermelés) — — — — 15 | |

Ugyanezek a könyvecskek kötve is kaphatók s akkor az árak példányonként 10 lelel drágább.

Nagy robbanás történt egy lengyel állomáson. Tarnov lengyelországi állomás csomagraktárában bombamerényletet követtek el. Az óriási robbanásnak 7 halott és több súlyos sebesült áldozata van. A hatóságok a merénylet gyanújával terhelten 3 németet tartóztattak le.

Kóbor cigányok Háromszék megyében. Az ojtózi szoroson át nagyszámu beszarábiai vándorcigány érkezett Háromszék megyébe. A cigányok több helyen ingóságokat lopkodtak és ezért a csendőrség Szentlélek község határában az egész karavánt letartóztatta.

A józseffalvi tűzkárosultak részére Mezőkeszű községből (Kolozsmegye) a következő adományok folytak be kiadóhivatalunkhoz: Horváth Ferenc Gyuláé 50, Juhos János 20, Horváth Ferenc Juhos 50, Trenea József bíró 50, Járai Márton 50, Horváth István Juhos 50, Járai János 50, Veres Ferenc Istváné 50, Horváth János Juhos 50, Moskovits Izidor 20, Horváth Ferenc Jankó 25, Novai József ifj. 20, Horváth János Jánosé 30, ifj. Horváth István 20, Tóbiás J. Ferenc 20, Veres Dani (Tormásból) 20, Horváth Ferenc Jánosé 20, Horváth Márton Danié 20, Horváth Jánosné özv. Piros 20, Horváth Dani Mártoné 25, Horváth Ferenc Pálé 30, Tóbiás Ferenc Mártoné 100, Petrán Márton 22, Novai Dani 15, Fancsalj Sándor 100 lei. Ezenkívül terményben a következő adományok: Lőrincz György ½ véka tengeri, Horváth József Jánosé ½ véka buza, Horváth József Pálé ½ véka tengeri, Horváth Ferenc alsó ½ véka tengeri, Horváth Ferenc Dénesé ½ véka buza, Horváth Péter ½ véka buza, Horváth János Dénesé ½ véka buza, Vigh Mihály ½ véka tengeri, Járai József ½ véka buza, Csibi Pál tanító 1 véka tengeri,

Földvári Dániel id. ½ véka buza, Horváth Janesiné ½ véka tengeri, Horváth István Jankó ½ véka tengeri, Tóbiás János felső ½ véka buza, Horváth Bálint ½ véka buza, Tóbiás Pál István ½ véka tengeri, Horváth János alsó ½ véka tengeri, Horváth Gy. István ½ véka buza, Kultsár Márton ½ véka buza, Veres Ferenc Jánosé ½ véka buza, Tóbiás Mihály Mártoné ½ véka tengeri, Vigh Ferenc ½ véka buza, Horváth Péter Gyuláé ½ véka buza, Veres Mihály Jánosé 1 véka buza, Tóbiás Istváné felső özv. ½ véka buza. Kézpénzben összegyűlt 927 lej, míg a termények eladásából 1.196 lej, összesen befizettek 2.123 lejt. A mezőkeszűi Gazdakör tagjai az E. M. G. E. útján külön 1560 lejt adományoztak.

A nagyeresei (Marostorda megye) Ref. Egyház Koós János és Kislaki János egyháztagek gyűjtése folytán beküldtek a tűzkárosultaknak 1000 lejt.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Rövid hírek

Halálos villámcsapás. A reggeli Ismailban nagy vihar volt. A lecsapó villámok két asszonyt megöltek.

Gyermekhalál gondatlanságból. Kalányos József, csikszentdomokosi lakos 8 hónapos kisgyermekét egy erdei kalibában hagyta. Miközben a család távol volt, a kaliba felgyult és a kisgyermek szénné égett.

Lezuhant egy katonai repülőgép. Medgyes mellett lezuhant egy katonai repülőgép. Vlasov repülőkapitány meghalt, Corneanu főhadnagy súlyosan sebesült.

Szerencsétlenség a malomban. Súlyos szerencsétlenség történt a kézdiszentléleki malomban. Tóth Sándor malomtulajdonos ruhájánál fogva egy fogaskerék elkapta és súlyosan összeroncsolta. Tóth csak hónapok múlva fogja visszanyerni munkaképességét.

Magyar tornászok sikere. A Bécsben rendezett főiskolai világbajnokságokon a magyar tornászok 15 világbajnokságot nyertek.



LOTERIA DE STAT

**Közeledik
a III-ik osztály huzása
1939. szeptember 15-én.**

Ne felejtsek!

Ujítsák meg sorsjegyeiket.

Loteria de Stat.



GAZDASÁGTUDOMÁNY

Következetes munka folyik a tejértékesítés megszervezésére.

Vettük és készséggel közöljük az alábbi levelet:

Hivatalos utazásaim, majd szabadságom miatt csak most válaszolhatok a Magyar Nép július hó 8-iki számában megjelent újabb cikkre, melyben Bányai János ur ismételten foglalkozik tejszövetkezeti ügyünkkel és kérem annak leközlését b. lapjában.

Cikkirő ur felhívja Szövetségünket arra, hogy a Magyar Népből közöljünk le egy térképet, melyen feltüntetendők tejszövetkező vidékeink községei, ahol tejszövetkezők vannak, külön mutassuk ki a régi és új szövetkezőket, végül a „nagyobb tejfogyasztó központokat“.

Mivel meddő és költséges munkáról volna szó, csak megismételhetem a korábbi cikkemben írottakat, hogy t. i. 1930-ban mindössze hét régi, működő tejszövetkező létezett Erdélyben, ma viszont számuk 135-re emelkedett és hogy tejszövetkezőteink háromnegyed része új alakulás. Sajnos, azt a tényt is ujonnan le kell szögezmem, hogy tejfeldolgozó telepeink értékesítési körzetében komolyan számbavehető „nagyobb tejfogyasztó központ“ pedig nincs.

Innen következik az, hogy az állandó, nyugodt értékesítés érdekében a belföldön eladható áron felüli mennyiséget exportálnunk kell és örömmel állapíthatjuk meg, hogy immár állandósult, bármikor növelhető és jól értékesülő palesztinai vajesoportunk révén évi 8 millió lej folyik be tejszállító kisgazdáink kezeihez az így kivitt áru ellenértékeként.

Mindezek megbeszélésére, tényleges, komoly

és megvalósítható javaslatok letárgyalására bármikor örömmel állunk bárki érdeklődésének rendelkezésére és hálásan vesszük a hasznos tanácsot, akár Központunkban, akár telepeinken, de kézzelfogható hasznát annak nem látom, hogy kellő tájékozottság nélkül folytatott jámbor óhajok fölött a sajtóban vitatkozzunk.

Szövetségünk eddigi egész munkája arra irányult és a jövőben is azt fogja célozni, hogy a körülmények, lehetőségek és a saját erejéhez képest minél inkább segítségére legyen kisémbereinknek, de ez nem jelentheti azt, hogy minden fölvetett ötletet meg tudjon valósítani, annál is inkább, hogy jelen esetben még csak meg sem határozottatott pontosan, hogy mit is javasol cikkirő ur?

Nem elég az, ha egy hegyet látok és elhatározom, hogy abból aranyat fogok bányászni, ha megelőzőleg geologusok nem állapították meg az arany jelenlétét, de éppen úgy nem elég elhatározni azt sem, hogy a tejet jobban kell értékesíteni, ha a kérdés tanulmányozása révén nem tudja valaki pontosan megmondani, hogy mi lehet a teendő.

Végül szolgáljon megnyugtatóul az a tény, hogy Szövetségünk vezetői és azok munkatársai tudják a különbséget a komoly, eredményes munka és a bankettezés között (mely utóbbi magam is magyar betegségeknek tartok).

Köszönetet mondva Főszerkesztő Urnak levelem leközléséért, maradtam szívélyes üdvözlettel, kész hivatkozással:

Gróf Bethlen István.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelezőség biztosítását ide átadni.

Nézzünk szét a baromfiudvarban!

A nyári munka már a vége felé jár. Gazda, gazdasszony kifáradt a hajnalhasadástól késő estig tartó lőtás-futásban. Jön az őszi munka. Elő kell készülni arra is. Azonban ezt a kis idő-közt használjuk fel arra, hogy vizsgálódjunk el egy kicsit a ház körül.

Legtöbb kigazda udvarán nagyon mostoha sorsa volt egész nyáron át az apró majorságnak, étel, ital, tisztaság, szóval minden tekintetben. Lássuk, hogy tehetjük jóvá e téren való mulasztásainkat?

Etetés. A kora reggel munkára menő házi-asszony úgy, ahogy ellátja baromfiait egész napra élelemmel. Beönt nekik az udvarra bőven szemes takarmányt, sokszor vesztegetés módjára is. Ott hányódik a gabona napokon át. Egyrészt a házi szárnyasok, a többit a verebek, vándor galambok és patkányok hordják el. Ez úgy nem gazdaságos. De a másik eset sem, mikor oly keveset kapnak, hogy abból éppen csak tengetik életüket. Annyi szemes termést adjunk, amennyi aznap elfogy. Ha estére megmarad, azt tegyük be az ólba, vagy más zárt helyre, ahol vesztegetésnek nincs kitéve. A szemetakarmány nélkülözhetetlen táplálékuk minden időben. De különösen most van rá nagy szüksége a növendék majorságnak, hogy abból teste felépítését, szervei megerősödését siettesse. Ne legyen egyoldalú a szem etetése, vagyis kevert, vegyes abrakot adjunk. Legyen benne zab, árpa, kukorica s ha van, buzaócsu is.

Emellett adjunk naponként bár egyszer kevert, nedves takarmányt. Itt is van egy népi rossz szokás. Tudniillik reggel annyi keveréket csinálnak, hogy egész napra legyen. Gyakran beteszik az állatoknak egyszerre az egészét, had legyen mit enniük napestig. Eredmény: felét, azonmód, ahogy megkapták, különösen a tyukok, kirugják a vályuból s letapossák. De az edényben maradt rész sem kiméldök meg az összetaposástól és összepiszkitástól. Jobb esetben csak egy fogyasztásra valót adnak, a többit a konyhában félreteszik a következő etetésekre. Mi történik ezzel az anyaggal? Megéled, megsavanyodik, szóval megromlik. Mit tegyünk tehát? Azt, hogy takarékosági és állategészségügyi szempontból is csak annyit készítsünk el ilyen takarmányból, amennyi egyszeri etetésre szükséges.

Keverék takarmányt nem nehéz előállítani.

Ne dobjunk el semmi ételmaradékot, sem levágott hagyma-, káposzta- vagy más levelet, levelesben főtt zöldséget, dinnyehéjat stb. stb. hulladékot, ami egyszer valami formában megetethető. Nem kicsinyesség azok összegyűjtése, megvágása és feletetése. Sőt éppen azok nagy vitamintartalumnál fogva igen értékes táplálékot szolgálnak. Keverjük össze darával, vagy liszttel.

A baromfiak **zöldtakarmányozásáról** se feledkezzünk meg. Sok falusi udvaron, ahol nagyobb mozgási lehetőség van, megtalálják az állatok a szükséges zöldet. Azonban zárt udvaron főképpen szűkös városi ketrecekben naponként feltétlenül friss zöld takarmányt kell adni. Lóhere, lucerna, fű, saláta-, káposzta-, hagymalevél stb. A zöldtakarmányt télen mesterséges csirázattal, — amiről majd a télen fogok említést tenni, — azonkívül répa és krumpli apróra való felszeletelésével lehet pótolni.

Itatás. E téren még tán súlyosabb mulasztást szokott igen sok háziasszony elkövetni. Kis edényben ad vizet. Kiszárad, feldöntik, megmelegszik, elpiszkosodik és így tovább. Aztán egész nap szomjaznak a szegény állatok. Máskor nagy, mozgathatatlan kővályuban áll a víz. De áll a szó teljes értelmében egész nyáron át, amíg az algák (apró vizinövények) békanyál módjára befonják. A víz megposhad, ihatatlanul megszagosodik. Adjunk naponként 3—4-szer is friss, tiszta ivóvizet, az itató edényt pedig lehetőleg hűvös, árnyékos helyen tartva, hogy a víz ne melegedjék meg, de ne a kut mellett!

Edények. Bármilyen jó beosztással etethetünk és itathatunk, ha az edények nem megfelelőek. Mind az etetők, mind pedig az itatók olyanok legyenek, hogy a baromfiak ne tudjanak belelépni és belepiszkolni. — Az itatóvályu rendszerint legyen keskeny és hosszú. Hogy belelépni ne tudjanak, a tetején végig szegezzünk egy, esetleg két lécet. Ha fémből van, ami jobb a tisztaság szempontjából is, vastag drótból huzzunk ki 1—2 szálat, vagy készítsünk az itató vályu fölé hálót. Az edényeket pedig itatás és etetés előtt mossuk ki, különben megszagosodnak és a baromfiak egészségét veszélyeztetik.

A **tojáshéjat** ne dobjuk el soha. A kályha felett szárítsuk meg és összetörve dobjuk be a baromfiudvarba. A tyukok tojáshéjképződésénél igen nagy szükség van rá. Itt említem meg a **homokot** még. Kettős szerepe van. Részben emésztőül

szolgál, részben pedig a tetvek ellen fürdik benne háziszárnyas. *Homokfürdőt* a baromfiudvar egyik esőmentes sarkában készítsünk. Homokot patakok medréből, vagy a mezőről lehet beszerezni. Egész nyárra egy szekérrel elegendő.

Elkülönítés. Legtöbb udvaron éppen e téren sok baj. A baromfiak élete állandó körforrás. A tyúk kergeti a csirkét, a ruca a tyúkot, a ludat a rucát és így tovább, különösen, ha valahánnyien egy szűk, kis udvaron kell leélniök rövid életüket. Fajonként el kell különíteni, már az itatás szempontjából is. T. i. az állatnak is úgy, mint az embernek, friss és tiszta vízre van szüksége. A lud és kacsza összepiszkitja hamarosan a vizet, amiből nem szívesen isznak a többi állatok. Nemcsak nappal, de éjjel is elkülönítve tartásuk aprójságainkat.

Kifutó udvar. Így nevezzük általában az udvart, vagy kertet, ahol napestig tartózkodnak. A baromfi szereti a sok mozgást. Keres, kapar mindig. Talál is sok felhasználható dolgot, amit mind hasznosít. Annál egészségesebben fejlődik, minél több a mozgási lehetőség. Összeszed tücsköt, bogarat, gilisztát, maghulladékot, emésztőt stb. Nagy udvaron tartott majorságnak csak félannyi, sokszor csak egyharmada élelmet kell adnunk, mint a szűk helyen, sőt ketrechen tartottaknak. Jó, ha a kifutó udvar gyepes. De ilyen természetesen nőtt fű nem sokáig marad, leeszik, gyökereitől kiszedik, főképpen kis udvaron. Hogy lehetne mégis gondoskodni arról, hogy egész nyáron át friss zöldség nőjjön? Hiszen nincs baj, ha

a konyhából, konyhakertből kikerülő zöldség-hulladékot odaadjuk. Akkor megkapják a szükséges vitamint, meg fehérjét. De ha ezen az úton nem kaphatják meg a szükséges zöldséget, mesterségesen pótoljuk. A kerítés melletti vesszők, gabonafélék, borsó, fűmag stb. keverékével. Földjük le 15 cm. magasságban olyan lécfedéllel, melynek a lécei egymástól két ujjnyira vannak, hogy kikaparni ne tudják. A kikelő zöldség nyáron át táplálékául szolgál a baromfiaknak. Még jobban tudjuk biztosítani a szükséges zöldet, ha több mozgatható ilyen lécfedelet csinálunk. Lebontott épületvakolat törmelékét, mészpport dobjuk az udvar egyik sarkába, mert a baromfiak csontfejlődésében, tojáshéjképződéshez nagy szükség van ezekre. A lud és kacsza részére nagyon egészséges a közeli patak, vagy tó vizén való tartózkodás, fürdés és vízi állatokkal való táplálkozás céljából. Ahol ez nem lehetséges, készítsünk fürdőmedencét cementtel, vagy deszkával. Lássuk el levezető csappal, naponként mossuk ki tisztára és töltsük meg friss vízzel. Vigyázzunk azonban arra, hogy az ilyen baromfi-fürdő a kuttól távol legyen, különben a kut vizét szennyezzük be és fertőzzük meg. Nem egyszer oka a tiszta és egészséges kutviz megfertőzésének az, ha a gondatlan háziasszony, vagy eseléd a kut mellett tócsát csinál.

A nyárvégi szennelődés és tennivalók terén még a baromfiótlak és baromfi-egészségügy kérdésével kell behatóbban foglalkozni. Erre majd közelebbről visszatérek

Koncz Lajos

Csalódások...

Több előfizetőnkől kaptunk levelet, hogy hangzatos hirdetések alapján zöldség-ujdonságok magvaikat vásárolták meg és ezeket tavasszal elvetették. Szomorúan tapasztalták azonban, hogy a feldicsért növényujdonságok nem váltak be, sőt fejlődésben, terméshezamban és ízben meg sem közelítik a régi, kipróbált fajtákat. Ezzel kapcsolatban a következőket ajánljuk olvasóink figyelmébe. A magkereskedők évről-évre hirdetik zöldség-ujdonságokat. Ezeket az ujdonságokat a kereskedők rendszeren külföldről szer-

zik be és a külföldi kereskedők által feldicsért jótulajdonságok, csak az eredeti viszonyok között válnak be. Nálunk mások az éghajlati viszonyok, mint a növényujdonságok eredeti termőhelyén és így természetes dolog, hogy nálunk a feldicsért ujdonságok csak a legritkább esetben válnak be. Ezért tehát arra figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a zöldség-ujdonságokkal kezdetben csak kis területen végezzenek kísérletet és csak miután valamely növény kicsiben való termesztésre bevált, azután kezdjék meg nagyban való termesztését.

Elszaporodtak az egerek

Csikmegye északi részén nagyon elszaporodtak az egerek s már eddig is nagy károkat okoztak a learatott termésben. Félős, hogy az új vetéseket teljesen megsemmisítik. A nagy veszedelemre való tekintettel a mezőgazdasági kamara a gazdákat tanácsal és irtó szerekkel látta el.

Kárhid — vakondok ellen.

A veteményes ágyásokban a talaj felturása miatt károsnak tartott, de egyébként igen hasznos vakond elűzésére a kárhidot is fel lehet használni. A szerkezetből egy-egy csomót a vakond

járataiba teszünk és a föld felszínére torkolló nyílásokat betömjük. Ez az eljárás a vakondot a helytől néhány hétig távol tartja. Karbiddal a káposzta féle konyhakerti palántáinkban nagy kárt okozó földi bolhákat is távoltarthatjuk a palántáktól, úgy, hogy azokat néhányszor karbidos vízzel megöntözzük. A karbidos víz erős szaga távol tartja a földi bolhákat.

Okszerű takarmányozás címen Szeghő Dénes nyug. állattenyésztési felügyelő, az E. M. G. E. állattenyésztési felügyelője tollából több mint 100 oldal terjedelemben, képekkel gazdagon díszítve egy igen értékes szakmunka jelent meg, mely a kis és nagyobb gazdák számára egyformán nélkülözhetetlen. A takarmányozás alapfogalma, a különbözőféle szálás, gyök és gumós, valamint az összes abrak takarmányokat, azok tápértékét tudományos alapon, népies modorban ismerteti. Külön fejezetekben részletesen ismerteti a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, baromfiak és egyéb apró háziállatok szakszerű takarmányozását. Külön fejezetekben tárgyalja a növendék és felnőtt, használati és tenyészállatok, bízók stb. gazdaságos táplálását. A könyv számos kimutatást közöl, amelyek a modern állattenyésztők részére gyakorlati téren sok értékes szemléltető tárgyékoztatást nyerhetnek. A díszes kiállítású munka megrendelhető az E. M. G. E.-nél Cluj-Kolozsvár, Str. Regalä-Majális-u. 16. szám alatti 25 lejért, mely összegben a rendes postai portó is benne foglaltatik. — Ajánlott küldemény gyanánt a fenti árhoz 12 lej portó számítandó. A könyv a közeli napokban a jobb kereskedésekben is már kapható lesz.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület folyó évi szeptember hó 11—21-ig Kolozsvárt ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyamra jelentkezhetnek férfiak és nők, leányok és asszonyok. A tanfolyami előadások minden délután 4 órától tartanak. A tanfolyam ingyenes, csupán beiratásért fizetendő személyenként 100 lej. A tanfolyam hallgatói mind elméleti, mind gyakorlati téren kiképzést nyernek és az egyesület a tanfolyam elvégzésével a hallgatóknak bizonyítványt ad. Jelentkezni lehet az E. M. E.-nél naponta 8—2-ig. Címe: Cluj, Str. Regalä 16.



Javaslat a búzakereskedelem jelenlegi rendszerének megváltoztatására.

Több ízben közöltük, hogy a buza vásárlások a jelenlegi rendszer mellett nehézkesen bonyolódhatnak le. Több helyen a gazdák még ma sem tudták buzafeleslegeiket eladni. A helyzetre való tekintettel az a terv merült föl, hogy a jelenlegi, kötött értékesítési rendszert feloldják és tegyék szabaddá a búzakereskedelmet. Ilyen irányban az aradi gabonaértékesítő hivatal javaslatot tett a földművelésügyi miniszternek. Az aradi gabonaértékesítő hivatal kéri a miniszteriumot, hogy a magánkereske-

dőknek biztosítsanak ugyanolyan feltételeket a buza vásárlásánál, mint amilyen előnyökkel a szövetkezetek élveznek.

Nagy nyugtalanság van a világtőzsdéken.

Az európai háború következtében a világtőzsdéken nagy nyugtalanság uralkodik. Berlinben, Milánóban, Budapestben, Párisban a hadfelszerelési ipar részvényeinek értéke emelkedik. A más értékpapírok iránt nem mutatkozik kereslet.

Drágul a bor!

A jelek szerint idén csak félévennyi must fog teremni, mitavaly termett. Ennek következtében a bor ára drágul.

Nagyon megdrágul az étel-olaj.

Az étkezési olaj az olajgyártás összefogása következtében nagyon megdrágult. Sok helyen a közönség lemondott az olajjal való főzésről, mert az nem gazdaságos.

Gyenge állatvásár volt Vajdahunyadon.

A vajdahunyadi állatvásárlást azt remélték a gazdák, hogy hosszú ideig tartó száj- és körmőfájás zárlat után a vásár jó fog sikerülni. A gazdák közel ezer állatot hajtottak fel a vásárra, sajnos azonban, eladásuk alig történtek, mert csupán bukkaresti kereskedők vásárolták három vagon vágó állatot. A vásár sikertelenségét minden valószínűség szerint az okozta, hogy a külföldre szállító kereskedők a nemzetközi feszültség következtében teljesen visszavonultak a vásárokról.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46

Bizonytalanság van a lencse-piacon.

Az orosz-német kereskedelmi szerződésnek kellemetlen hatása jelentkezik a székelyföldi lencse értékesítési lehetőségénél. Eddig ugyanis a székelyföldi lencse legnagyobb részét Németország vásárolta meg. A német kereskedők most beszüntették a lencse vásárlását, mert Oroszországból kedvezőbb feltételek mellett tudnak lencsét vásárolni. A lencse ára Sepsiszentgyörgyön mázsánként 800—950 lej.

Különleges feltételhez kötik a Németország felé irányuló állatkivitelt.

A német kormány értesítette a román földművelésügyi minisztert, hogy Németországba csak az olyan romániai állatok bevitelét engedélyezi, amelyek előzőleg német orvoszerekkel be voltak oltva. Az intézkedés újabb nehézséget okozott az állatpiacon.

Allatárak Brassóban.

Hizott ökör 20, igás ökör 18, fertés 32 lej élsúlyban kilonként.

Nem lehet eladni az üszkös búzát!

Az ideai búzapiacon csak a legkifogástalanabb minőségű búzát vásárolták meg. A nagy világverseny miatt ugyanis csak elsőrendű búzát tudnak a kereskedők külföldre szállítani. Ha a gazda búzájában üszkös szemet találtak a vásárlók nem vették meg, mert az üszkös búza bármilyen kis mértékben is legyen fertőzött, alkalmatlan kivitelre. Figyelmeztessen ez minden gazdát arra, hogy idén a búzát az üszök legbiztosabb orvosságával porzollal kell pácolni. A porzolózott búzában nem lesz üszkös szemi

Érdekemben áll, olvasd és megőrizd!

A valódi

PORZOL

„személyleírását.“

Színe: téglavörös finom por.

Csomagolása: barna, 1 és 5 kg-os csomagok „Chinois“ felírású ólomzárral, továbbá 100 kg. vetőmagra előírt 20 dekás fehér kisgazda csomagok.

Címkéje: lila, középen sárga, körben búzakalász és „PORZOL“ felírás.

Hatása: biztos üszögmentesség, ha sűrű zsákban, vagy hordóban az előírt ideig porzolózunk, továbbá jelentős vetőmagmegtakarítás és feltűnő természaporulat.

Ara: az eladó által ingyen adandó ismerte ő utasításba be van nyomtatva.

Hiv. engedélyezési száma: Nr. 3. 1937. IX/1., ami lila nyomású címkén minden csomagoláson rajta kell legyen.

Egyéb tudnivaló: Ha Porzolt kérsz, mást el ne fogadj!

AZ UTOLSÓ ÁRBOC.

Midőn a bánat vad viharja
Szívem nyugalmát megzavarja;
Midőn csalódás árnya kerget
És nem talál lelkem kegyelmet;
Örvény felett inogva, járva,
Sülyged hajóm a vésszes árba:
Nem rettegek mégsem, hiszen
a végső árboc áll: — hitem.

Sokszor vivének gyöngye léptim
Tépett remények omladékin;
Láttam virágot földre szórva,
Szirmát taposva sárba, porba;
Láttam gonoszt vigadni kéjben,
Mig bujdokolt a jó az éjben...
Nem rettegek mégsem, hiszen
a végső árboc állt: — hitem.

Hittem, hogy e visszás dologban
A bölcs Atyának uja ott van;
Reméltem azt, hogy jönnek évek,
Midőn erény és bűn helyt cserélnek...
S bár engem ért csapás csapásra
Bár szívemet a kín bejárta:
Nem zugolódtam, nem, hiszen
A végső árboc állt: — hitem.

Oh drága hit! oh, ég szülöttje,
Vezércsillag a sűrű ködbe,
Egyetlen kincse sok kebelnek,
Mit bú takar, s véssz karja ver meg;
Ne hagyj el engem, kérve kérlek,
Sírjg vezessen enyhe fényed.
Hisz' nélküled mi lesz velem? ...
— A végső árboc vagy nekem!

Barsy László.

Benedek Péter háza.

Benedek Péter tarisznyából élő napszámos ember. Olyan magában álló az öreg, mint a sivatagba tévedt, magános fa. Se felesége, se gyermeke. Legjobb barátja kapája, kaszája, azzal dolgozik.

Leghűbb vigasztalója pipája. Ha bodorfüstöt ereget belőle, olyan gyönyörűséges álmokat lát Benedek Péter, hogy megirigyelhetné tőle a legmódosabb gazda is.

Különben ugy él, hogy kimegy minden hétfőn kora hajnalban a töviskesi nagy pusztára. Ő keltegeti a napot, ő néz utóljára az elnyuló est-hajnali csillagok szemébe. Ő hallja legelőször a nyári reggelek vidáman éneklő pitypalattyát. Ő áll legelőször dologba a nagy pusztán. Amolyan minden az öreg Benedek Péter. Hol kapál, hol kaszál; vagy a kanyai malomban hordja a zsákot, a vásárra hajtja az ökröt, eteti a hizókat. Mindenhez jobban ért, mint akárki. Szívből szereti a dolgot. Nem tudna munka nélkül talán egy napig se élni.

Ezért a heti munkáért minden szombat este kap néhány forintot s azzal haza ballag Szeghalomra, falujába. Otthon tölti mindig a vasárnapot.

A falu szélén van egy kis ház. Abban született ő is, édesapja is. Biz az régi házikól! Majd elviszi a szél a födelit; sok helyen kalendárium-papiros az ablak üvegje. A vakolat is hulladoz itt-ott faláról. Az öreg Bene-

dek Péter még sem adná egy vagyonért se a házat senkinek.

— Minek az kendnek? — mondogatják neki a szeghalmiak.

— Kell a! — feleli kurtán az öreg.

— Hisz kigyelmed meglakhatna kint a töviskesi pusztán is. Adna ott lakást szívesen Kardos Sándor gazdatiszt. Ezért a házért meg kapna, Péter bátyám, vagy két szép száz-as bankót.

— Nem vagyok én cseléd, hogy a pusztán lakjam. A magam ura vagyok. Száz-as bankóra nincs szükségem, csak a házra! — feleli csöndesen az öreg.

— De már nagyon düledező — szólogatják az öreget.

— Addig kibirja, mig élek. Azután ugy lesz, ahogy lesz. Nincs senkim a világon.

A töviskesi pusztá gazdatisztje, a vig kedvű Kardos Sándor, igen szereti az öreg Benedek Pétert. Ha kint a pusztán találkozik a dolgozató öreggel, mindig megszólítja:

— No, Péter gazda, meggondolta-e már jól a dolgot?

— Régen meggondoltam már, tekintetes ur!

— Hát még most sem akar parádés kocsisom lenni?

— Akármilyen nagy tisztesség is az, tekintetes ur, nem kell ezután se. Apám se volt

cseléd, már csak én is kikerülöm valahogy. Meg nem is hagyom el házamat.

És ezt az utolsó szót olyan melegen mondta az öreg, mintha valami fényes palota lett volna az a kis ház. Valóban gyönyörű palota is volt az. Ha vasárnap délutánként elpipázgatott az eresz alatt: a szépen karikázó füstben tornyos palotának látta alacsony, nádfödeles házát az öreg. Mintha csak arany kilincs csillogott volna az ajtókon; mintha csak gyémánt üveg ragyogott volna az ablakokon; mintha csak ezüstösen fénylett volna fedele! Palota minden kis ház, ha — a miénk. Palota a legkisebb kunyhó is, ha meglegedett ember lakik benne. Az öreg Benedek Péter azt is szokta mondogatni:

— Ha nagyon előregszem, majd csak elápolgat valaki holtomig a — házért.

Történt egyszer, hogy nagy nyári zivatar kerekedett. Vasárnap délután volt. Az öreg Péter gazda rozoga kis háza eresze alatt pipálgatott most is s nézte, leste a zivatart.

Kardos Sándor tekintetes ur bent volt Szeghalmon s híres négyes fogatával éppen a töviskesi puszta felé iparkodott; a falu végén már esupa víz volt a hintó is, a tekintetes ur is, a kocsis is s nyugtalanul toporzékolt a négy fekete paripa is. A kocsisra rákiáltott a tekintetes ur:

— Allj meg csak, Ferkó! Ebben a kis házban lakik Benedek Péter gazda. Hajtsunk be udvarára. Ugy látom: van itt istálló is. Bekötjük a lovakat, míg eláll az eső s megszáritjuk magunkat is.

Az eresz alól már Benedek Péter is meglátta a tekintetes ur négyes fogatát. Észrevette azt is, hogy megállottak háza előtt. Azt is kitalálta mindjárt, hogy mit akarhatnak. Szaladt a nagy kapuhoz: nyitotta is kifelé.

— Cudar idő van, öreg! — köszöntötte a tekintetes ur.

— Az a! Jó napot kívánok! — válaszolta Péter gazda.

— Milyen az istálló, öreg?

— Nem valami sokat ér, de mégse veri meg benne az eső a lovakat. Mégis jobb, mintha az ég alatt állnának, áznának.

És az öreg gazda Ferkó kocsisal kifogta a négy fekete paripát a könnyű hintóból, bekötötték a kis ólba. Bizony, alig fértek meg benne.

A tekintetes ur meg addig a házban sétálgatott s nagy figyelemmel a tetőt vizsgálta. Hol itt csepegett be rajta az eső, hol ott. Hol idebb kellett állni, hol odébb, hogy az ember nyakába ne cseppejen a víz. Mintha csak szűrős locsolóval öntözték volna fel a kis szoba földjét. Ekkor lépett be a gazda.

— Öreg! — szólalt meg a tekintetes ur.

— Tessék?

— Ez a tető csurog.

— Tudam.

— Hát mért nem csináltatja meg kel-med?

— Nincs rá pénzem, tekintetes ur.

— Hiszen nem kerülhet az olyan sokba! — Belekerülhet vagy egy százasba. De meg nem is igen baj ez. Jó az nekem így is. Csak vasárnap vagyok ugyis itthon, aztán csak nincs minden vasárnap eső.

— A jövő szombaton, ha jön haza a pusztáról, jöjjön be hozzám kigyelmed, odaadom a száz pengőt. Csináltassa meg a tetőt.

— Nem kell az tekintetes ur! Nem is fogadom el a pénzt a félvilágért se.

És hiába iparkodott rábirni a tekintetes ur Péter gazdát: nem kellett neki a tetőre való!

Mit csinált hát a töviskesi puszta gazdatisztje. Egyik héten, míg Benedek Péter kint dolgozott a pusztán: kőmiveseket és ácsokat rendelt Péter gazda szeghalmi kis udvarára és titokban megcsináltatta a tetőt, a vakolatot, az ablakokat, az egész házát. Mikor aztán szombat este hazaballagott az öreg, alig hitt szemének. Hát csakugyan palota lett az ő rozoga viskójából? Látta már álmában se szor ilyennek kis házikóját. De csakhamar elkomolyodott. Nyugtalanul járt le s fel az udvaron. Tudta jól, hogy ezt Kardos Sándor tekintetes ur csinálta. Azon gondolkozott, hogy le tudja-e ő ezt még dolgozni valahogy? Alig várta, hogy felpirkadjon a vasárnap reggel. Kiballagott az öreg a pusztára. Csudálkoztak az emberek. Még soha se látták őt vasárnap Töviskesen.

Bekopogtatott a gazdatiszthez. Komolyan köszönt:

— Jó reggelt kívánok, tekintetes ur!

Kardos Sándor tekintetes ur mosolygott örömben. Érezte, hogy boldoggá tette az öreget.

— Adjon Isten, Péter gazda!

— A tekintetes ur nagy adósságba vert. Ha egészségem lesz, emberséggel ledolgozom én még azt! De ha hamarabb meghalok?...

Melegen szoritotta meg a gazdatiszt az öreg kezét:

— Derék ember kigyelmed! Ennyi az egész.

Gyökössy Endre



Hogyan küzd az emberiség a vándorsáskák veszedelme ellen?

Erdélyi gazdaember, földműves nem is tudja, hogy a földkereksége egyes pontjain milyen rettenetes átkot és csapást jelent a sáskajárás, hiszen a mi földjeinken ezek a falánk, veszedelmes rovarok nem szaporodnak el tulságosan. Hála Istennek, hogy így van! Sok állam boldog volna, ha egyéb gondjai mellett még külön nem kellene törődni az évről évre folyton megisméltendő sáskaveszedelem leküzdésével is.

Hogy fogalmunk legyen arról, mit jelent egyes államokban a vándorsáskák pusztítása, megemlíthetjük, hogy például Argentína kormánya csak ebben az esztendőben 850 ezer angol fontnak megfelelő összeget fordított a vándorsáskák ellen való védekezésre. Ez az összeg pedig a mi pénzünkben majdnem egymilliárd lejl

A sáskaveszedelem ellen indított irtóhadjárat ma már egész külön tudománnyá fejlődött. A kérdés tudós szakemberei ma már mind meg-egyeznek abban, hogy a falánk, mindenfajta élő növényzetet elpusztító vándorsáskák ellen a küzdelmet csak akkor lehet legeredményesebben folytatni, ha a bajt gyökerében támadják meg és nem várják meg, amíg a sáskapetéék kikelnek, hanem a petéket pusztítják el. Evégből a sáskajárások veszedelmeinek kérdésével foglalkozó tudósok emberfeletti erőfeszítéssel, rengeteg pénz-áldozattal igyekeznek felkutatni a vándorsáskák szaporodási helyeit. Ilyen helyek Ázsiában a Vörös-tenger partvidéke, Afrikában a Kongó és Rodézia határvidéke, a Niger folyó partja. Ezek a helyeken a sáskák annyira elszaporodnak, hogy Ázsia és Afrika területén néha 15 millió négyzetméter földnyi területet is elárasztanak. Ami azt jelenti, hogy utjukban egyetlen fűszálát sem hagynak meg, erdőket, mezőket tarolnak le s elvonulásuk útját kopárrá pusztított területek jelzik. Ezek a sáskafellegek eddig állandó veszélyt jelentettek Rodézia, Délafrika, az afrikai francia, portugál és olasz gyarmatok, Szudán mezőgazdaságára. Ázsiában pedig India, Irán és néhány déli fekvésű orosz tartományban.

Amerikát sem kíméli a sáskaveszedelem. A század elején az Egyesült Államok nyugati államaiban 40 millió font kárt okoztak a sáskák. Farmerek (így nevezik Amerikában a földművelőket) ezrei vehették kezükbe a koldusbotot egyik napról a másikra, beláthatatlan területeken semmisült meg a buja növényzet s a takarmány nélkül maradt állatok ezrei pusztultak éhen.

A délafrikai Natálban két évvel ezelőtt 400 ezer tonnával (egy tonna ezer kg., azaz 10 maza) lett kevesebb a cukorrépa termés a sáskajárás után.

A délamerikai Nicaraguában külön adóvetettek ki a sáskajárás ellen viselt hadjáratra.

Most már világszerte folyik a rendszeres, megszervezett háború a vándorsáskák ellen. Huszonhat állam kötött szövetséget egymással s megfigyeléseiket, tapasztalataikat állandóan közlik egymással. Így már néhány területet, mint például az afrikai Szomáli földjét megtisztították a sáskáktól.

Nem lehet csodálkozni ezen a sáskaelenes népszövetségen! Délafrikában öt évvel ezelőtt a sáskafelleg rajvonalja 800 kilométer hosszú volt s ez a rettenetes sáskafelleg naponta 160 kilométer utat tett meg, utközben természetesen elpusztítva minden növényi életet! Megtörtént, vonatokat tartóztatott fel a sáskafelleg, mert a sineket méteres sáskafelleg borította el.

Ma már valóságos csatákat vívnak a vándorsáskákkal. A háboruból ismert lángvetők, mérges gázok gyilkoló hatását veszik igénybe ellenük. És mégis, a sáskák nem tűnnek el a föld színéről. Szaporaságuk irtózatossá válik. Cyprus szigeten néhány évvel ezelőtt fedezték fel a vándorsáskák egyik szaporodási helyét. Kiderült, hogy 1300 tonna petét pusztítottak el és a sáskák a következő évben mégis jelentkeztek.

Nagy türelemre, áldozatkészségre van szükség, hogy ez a — szerencsére messze földeken zajló — csendes irtóháború végül is győzedelmeskedjék az emberi jólét ősi ellenségén: a sáskán.

Az emberiség azonban a végső győzelemig is bosszút áll a sáskákon. Ott, ahol nagy tömegekben pusztítják a sáskákat — egy-egy helyen vonatokat lehet megrakni a megölt rovarok tetemeivel — ha a sáskahullákat hasznosítják. Megszáritják őket, megőrlik s a nyert por értékes állattápszert. A tyukok tojáshozamát például nagyban emeli.

Ujabbán más ipari célokra is felhasználják az elejtett sáskatömegeket. S így egy elenyésző részeként az általuk okozott irtózatossá válnak, pusztulásuk után jóváteszik ezek az irtózatossan falánk rovarok.

Próságok • Adomák

Őszinte szó.

A világháború utáni békekötéseknél nagy szerepet játszott Wilson, az észak-amerikai Egyesült Államok elnöke. Wilson 14 pontja valósággal közmondássá vált, azonban a gyakorlat megmutatta, hogy az elvek nem mindenben válnak be. Wilson elnök édesatyja presbiteriánus lelkész volt. Hívei nagyon szerették és az egész vidék nagyra becsülte szellemes mondásaiért. Egy alkalommal Wilson lelkész pompás paripán lovagolt végig a község utcáján. A kopott, foltos ruhájú lelkész és szép hátilova között rendkívül szembeötlő volt a nagy ellentét. Egy hive megállította az utcán és csipősen megjegyezte:

— Tudja-e Wilson atya, hogy a lova jobban fest, mint ön?

— Ezen igazán ne csodálkozzék, — felelte szeliden a lelkész — a lovamat magam látom el, míg rólam a hiveim gondoskodnak!

Délamerikai indiánok vegyi tudománya.

A délamerikai indiánok nyilmérget mérgeggel kenik be. Ezek az indiánok a nyilmérget különböző mérges fák kérgéből készítik. Annyira értenek a mérgek keveréséhez és felhasználásához, hogy többféle erejű mérget tudnak előállítani. Így például használnak olyan mérget, amely az áldozatot azonnal megöli. Vannak aztán olyan mérgek, amelyek az áldozatot megbénítják vagy elbódítják. Csodálatos dolog, hogy az indiánok ismerik nyilmérgeiknek az ellenmérget is és az ellenmérget segítségével bárkit meg tudnak menteni a nyilmérgezés következtében fenyegető haláltól.

Kétezer éves vízvezeték.

Görögország fővárosában, Athénben, már ezelőtt kétezer esztendővel vízvezeték látta el a város lakosságát vízzel. A használaton kívül helyezett vízvezetékét szakértők megvizsgálták és megállapították, hogy kitünő állapotban van és könnyen használhatóvá lehet tenni. A kétezer éves vízvezetékét kijavítva a jövő év elején használatba veszik.

A patkányok által okozott kár számokban.

A patkányellenes hadjárat megszervezése a nyugati államokban állami támogatással és hatósági beavatkozással folyik. Minden tekintetben indokolt is, hogy a patkány ellenes hadjáratot a lehető legteljesebben folytassuk le. Valósággal elképedünk, hogyha alaposan utána számítunk annak, hogy milyen óriási kárt okozhat egy pár patkány. Kedvező körülmények között egy pár patkány leszármazottjainak a száma egy év alatt 860 darabra rug. A 860 darab patkány egy év alatt 30 ezer kiló ételmezt fogyaszt el. Ha feltesszük, hogy ez a táplálék mind kenyérből áll, úgy megállapíthatjuk, hogy egy patkánycsalád leszármazottjai egy év alatt annyi kenyeret fogyasztanak el, amely egy 50—60 ezer lakossal bíró város lakosságának egynapi kenyér-szükségletét fedezné. Olyan érték semmisül meg ezáltal, amit pénzben felbecsülve szinte megdöbbentő számot kapunk. Ha a patkányok által elpusztított élelmiszerek értékét munkadíjban fejezzük ki, megállapíthatjuk, hogy 500 patkány akkora értéket semmisít meg, amely egy munkás egész évi bérének felel meg.

Nem szabad elfeledni a közvetlenül okozott anyagi kár mel-

lett, hogy a patkány nagyon sok betegséget terjeszt. Különösen veszedelmes terjesztője a tifusznak. Az elmondottak tehát mindenképpen indokoltá teszik a patkány pusztítását.

Az ausztráliai méhnek nincs fulánkja.

Az ausztráliai mézgyűjtő méheknek sincsen fulánkja. A bészültek nagyon csodálkoztak, amikor az európaiak olyan méhet telepítettek be Ausztráliába, amely csipett.

Orvosi szemle.

Beteg volt az atyafi tehene. Helyét sem lelta a nagy bánat miatt. Fősvényeeske is volt egy kicsit, s így nem ment az állat orvoshoz, hanem átfordul a komájához.

— Kedves komám! Gyűjék kend segítsen ki a mostani bajomból.

— Na komám mi történt, mi történt?

— Meg kén vizsgálni azt a jámbor állatot, mert az folytonosan koncsorog, már én csak amondó vagyok, hogy bélcsavarodása van.

— No, de mégis mit tudnék én ebben segíteni?

— Ahajt álljon kend a tehén farkához, én meg benézek a tehén szájába, s ha én nem látom kendet, úgy bizonyosan bélcsavarodásban szenved a jószágom.

Különbség...

— Ön tehát azt állítja, hogy az az ur ott a szomszéd asztalnál nagyon gazdag?

— Bocsánatot kérek, én ezt nem állítottam. Csak azt mondtam, hogy több pénze van, mint esze!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

G. F. A paradicsomot aszalással is jól el lehet tenni télire. A következőképpen aszalhatja meg a paradicsomot. Vágja a gyümölcsöt vékony szeletekre és rakja szárító deszkára. Ha jó melegen süt a nap, a paradicsom a nap melege mellett is megaszalódik. Gyorsabb és biztosabb eljárás, ha a szeletekre vágott és kissé megszikkadt paradicsomot a sütőkemencébe teszi, akkor, amikor a kenyeret abból kivette. Télen használat előtt az ilyen paradicsomot vízben fel kell duzzasztani.

N. I. Szájvizet a következőképpen készíthet: Keverjen össze két evőkanálnyi fodormentaolajat egy evőkanálnyi kölnivízzel és öntse ½ liter felforralt, majd ismét lehűtött vízbe. Töltse a folyadékot jól elzárható üvegbe és használat előtt 5-6 cseppet öntsön belőle egy pohár langyos vízbe.

B. L. Valószínűnek tartjuk, hogy a nedves, pincyszerű akolban tartott kecske rheumában betegedett meg. — A kecske ugyanis nem szereti a nedves, sötét istállót. Szervezete a napfényhez van szokva. Száraz, napfényes levegő mellett bármilyen hideget kibír. A beteg izületeket kámforos szesszel dörzsölje be. Adjon be a kecskének porrá tört

boróka (borsika) magot. Főképpen pedig gondoskodjék a kecske számára meleg jól szellőző, világos istállóról.

M. J. Almamustot bármilyen fajta almából lehet készíteni. Mindenesetre várjon a must készítésével addig, amíg a gyümölcs jó édes lesz, mert az almamust minősége elsősorban attól függ, hogy milyen nagy a gyümölcs cukortartalma. Az almamust akkor értékes és jó, hogyha sok cukrot tartalmaz. Az éretlen almából készített must fanyar, kellemetlen ízű s legfeljebb ecet készítésére lehet felhasználni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért: D. Gy. Székelyudvarhely, H. Ö. Mezőköbölkut, B. J. Medgyes, F. E-né Sepsiszentgyörgy, T. P. Resicza és P. J. Nagypetri.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint megelőző számunkban közöltük, Vinczeffy Sándor megbízottunk Udvarhely megyében tovább folytatja lapunk érdekében munkáját és az erdőszentgyörgyi, székelykereszturi és párajdi járásokat keresi fel. Ezenkívül más megbízottaink is megkezdik munkájukat és pedig Kováts Endre Bihar megyének élesdi, nagyvárad, margittai, székelyhídi és szalárdi járásaiban levő előfizetőink hátrálékos díjait keresi be. Egy másik megbízottunk Török István Hunyád, Torda-Aranyos és Alsófehér megyéket keresi fel. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik a fentebb felsorolt megyékben, illetőleg járásokban laknak, hogy hátrálékaikat megbízottainknak szabályszerű nyelven ellenében fizessék ki. Azért közöljük már előre megbízottaink útját, hogy a hátrálékosoknak idejük legyen a díjat összeszedni és ha megbízottunk megjelenik községükben, tartózkodásukat azonnal kifizessék, hogy ne töltsön el időt feleslegesen egyik sem, amíg a pénz összeszedése megtörténik. Ismételten közöljük azt is, hogy azon előfize-

tőinket, akikhez ez alkalommal nem tudunk megbízottat küldeni, postautalványon szolítjuk fel s felkérjük, hogy a feltüntetett összeget, ugyanazon postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: F. E-né Sepsiszentgyörgy 150, S. D. Mezőrményes 105, B. J. Medgyes 150 (lapok elküldve), H. K. Szilágysomlyó 150, özv. H. F.-né Vajasad 65, V. K. Felsőbánya 155, D. M. Hosszifalu 300 (1939. II. 17-én bejött), M. I. Hegyközszentmiklós 155, Dr. V. J. Tenke 155, B. M. Kilyén 150 (r. 1939. jul. 1-1940. jul. 1-ig), M. J. Ujvarsánd 155 és I. T. Szováta 155 lejt.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 20 lejt. Allástkeresők részére 20 szöveg 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lápot mellékelik vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

35 országos kaptárból álló méhes, ducokban elhelyezve, teljes felszereléssel, pergetőházzal, befejezve, eladó. Illyés Tibor Szováta-Szóvata-fürdő, jud. Mures.

Szakképzett pincemestert keresek azonnali belépésre. Palackborok készítését értenie kell. Nőlenek előnyben. Irásbeli ajánlatokat eddigi működés és végzettség megjelölésével. Lump com. de vin, Siria-Világos, jud. Arad.

Laptulajdonos: Magyar Nép Rt.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató: dr. Szász Ferenc.

Minerya Rt. nyomdája Kolozsvár
Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.



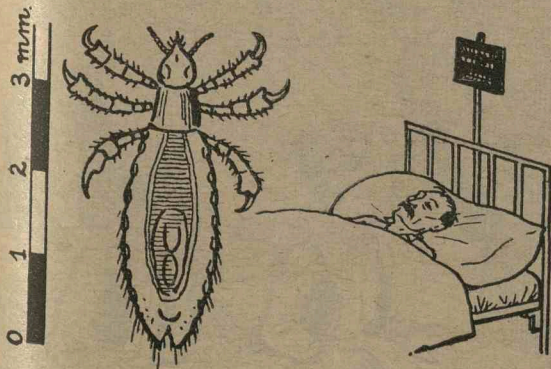
Felépült Józseffalván az első ház.

A tűzvész által sújtott Józseffalva újjáépítése a magyar társadalom támogatása mellett nagy lendülettel folyik. Képünkön a megható jelenetet mutatjuk be, amidőn az első házat felszentelik.

Tanuld meg!

Miért veszedelmes a ruhatetű?

A ruhatetű a fehérmű ráncaiban húzódik meg, főleg ott, ahol a fehérmű a testhez szorosabban hozzáfekszik (nyak, derék). A ráncok közé rakja petéit is, melyek üvegszerűen fénylenek. A bőrön csak táplálkozáskor tartózkodik.



Nyomaként apró, pontszerű vörzések és hosszú vakarási nyomok láthatók. Csak olyan embernél lehet ruhatetűt találni, aki nem tud rendszeresen tisztát váltani és tisztálkodni. A ruhatetű azért veszélyes, mert terjeszti a kiütéses tifuszt, a háborúknak ezt a súlyos rémét. A világháborúban is sok ezer katona halálát okozta közvetve, ez a kis bogár. Védekezni ellene tisztasággal kell

Készítsünk háziecetet!

1. Gyümölcsecet.

Erre a célra rendszerint hullott vagy kissé sérült gyümölcsöt használunk. A gyümölcsöt felszeléltelve vagy péppé darálva kiperéseljük. A gyümölcslé előbb szeszes erjedésen megy át, a keletkezett szeszt azután ecetted erjesztjük, úgy, amint alább a borecet készítésénél leírjuk.

2. Borecet készítése.

A borból egy keveset tányérra öntünk, a tányérra két fapálcikát és erre fedőt teszünk. Néhány nap alatt a boron vékony hártya képződik. A tányér tartalmát a borral félig telt hordóba öntjük, az akona-nyílást pedig nyitva hagyjuk, a helyiség hőmérséklete 20—24 fok Celsius legyen. Az ecetesedés csakhamar megindul s néhány hét alatt befejeződik. A borecetet állni hagyjuk, azután lefejtjük és megsűrjük.

3. Mustárecet készítése.

15 deka fekete mustárt mákörlőn megdarálunk, adunk hozzá 5 deka szétvagdalt citromhéjat, 2 deci 90 fokos, finomított szeszt és 5 liter borecetet. Az egészet többször jólkavarva, egy hétig langyos helyen állni hagyjuk, kiperéseljük és szűrjük.

4. Tárkonyecet készítése.

Minden liter erős ecetre 15 deka tárkonyt számítunk, melyet röviddel a virágás előtt gyűjtünk. Apróra vagdaljuk s szélesszáju üvegben erős (5—6%-os) ecettel leöntjük. Néhány nap múlva az egészet vászonkendőre kiöntjük s lecsepegés után a maradékot fa- vagy porcellán-sajtón kiperéseljük. Az ecetet szükség esetén szűrjük.

Állok Isten ege alatt,
 Hlg aranyként ömlik a nap.
 S mit megmunkált verejtékem:
 Végig nézek dülön, réten.

Vigyázz magadra!

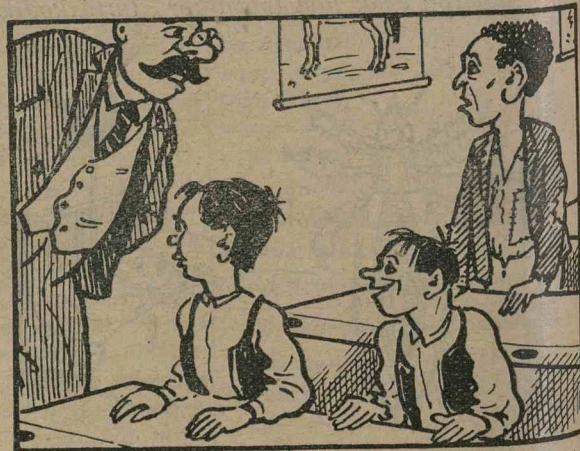


Petróleum lámpa mellett
 Ne hagyj magára gyermeked!

Óvatosan alkalmazzuk a baromfitrágycát!

A baromfitrágycát a heves hatású trágyák közé tartozik, ezért különleges szabályokat kell betartani alkalmazásánál. A leghelyesebb egy kádban

vizzel elkeverni és amikor erjedni kezd, a trágyázandó területre kiöntözzük. Vigyázzunk arra, hogy sohase alkalmazzuk száraz talajon, mert árt a növényzetnek. Eső után, vagy alapos öntözés után alkalmazhatjuk a baromfitrágycát vizes oldatát. Nagyon jól beválk a baromfitrágycát abban a formában is, hogy ha keverék trágyába rétegezzük. A keverék trágya minőségét nagyon megjavítja és abban káros hatásait elveszti.



Tanító: A ruhatetű a legveszedelmesebb élősködő, mert terjeszti a kiütéses tifusz betegségét. A tetű nagyító üveg alatt nézve olyan, mint ahogyan ez a fali tábla mutatja. No rajkó, láttál-e már tetűt?

Rajkó: Nem láttam tanító ur, mert ott hon nincs nagyító üvegünk!